

er det vigtigt at give samarbejdet med Rusland et praktisk indhold.

Derfor er den russiske deltagelse i Implementeringsstyrken for Fredsaftalen for Bosnien-Hercegovina, IFOR, af så stor betydning. Der er her tale om et konkret eksempel på PfP-samarbejde, hvis betydning rækker langt videre end talrige møder, konferencer og erklæringer. Rent praktisk sidder nu en gruppe russiske officerer permanent i NATO's hovedkvarter og deltager i gennemførelsen af fredsaftalen.

Ud over Rusland deltager en række central- og østeuropæiske lande for første gang i en NATO-ledet operation. IFOR kan derfor få vidtgående betydning for NATO og den europæiske sikkerhedspolitiske arkitektur. Med IFOR får Partnerskab for Fred-samarbejdet mulighed for at gå fra fælles forberedelse til fælles operationer.

Regeringen håber og tror, at det praktiske samarbejde mellem NATO og Rusland vil øge tilliden og bidrage til at fjerne de misforståelser, der måtte være om NATO's udvidelse.

Heller ikke de perspektiver, der ligger i IFOR-samarbejdet, kom jo hr. Keld Albrechtsen ind på i sin indledning, men jeg håber da, jeg går da ud fra, at hr. Keld Albrechtsen vil gøre det senere hen.

Parallelt med NATO's udvidelse må OSCE's sikkerhedspolitiske dimension styrkes. Det bliver en hovedprioritet under det danske formandskab i 1997. I kraft af formandskabet i OSCE får Danmark en særlig mulighed for at være med til at præge billedet i retning af det brede samarbejde, der er nødvendigt i det nye og større Europa.

Et andet område vil være at skabe yderligere fremskridt i den såkaldte stabilitetspagt, som EU overdrog til OSCE i marts 1995. Stabilitetspagtens mål er netop at fremme fred og stabilitet gennem godt naboskab og afklaring af mindretalsproblemer.

OSCE er derfor et vigtigt forum for drøftelsen af Europas sikkerhedspolitiske fremtid. I den såkaldte sikkerhedsmodel for det 21. århundrede søges der skabt et samarbejde, der skal bidrage til øget sikkerhed og stabilitet i Europa.

Udviklingen af OSCE's sikkerhedspolitiske dimension indgår som et væsentligt element i den samlede – og *samlende* – sikkerhedsstruktur for Europa. NATO's udvidelse er et andet centralt element.

Regeringen lægger stor vægt på bredden i denne struktur, og Danmark vil aktivt virke for en politik efter disse retningslinjer.

Forhandling

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg havde håbet, at også forsvarsministeren havde givet et bidrag til besvarelsen, al den stund vi jo har en forsvarsminister, der agerer i noget, der meget stærkt minder om rollen som udenrigsminister, i hvert fald når det gælder vores Østersøpolitik. Men det håber jeg så at forsvarsministeren får lejlighed til at komme tilbage til under debatten. Vi vil i hvert fald stille ham nogle spørgsmål.

Jeg vil sige tak til udenrigsministeren for en fyldig besvarelse, men jeg må sige, at jeg er skuffet over indholdet, den politiske linje i regeringens svar. Det fremgår krystalklart, at man fortsat støtter NATO-udvidelsen, og regeringen bygger reelt denne politik på to besværgelser.

Den ene besværgelse er udenrigsministerens udtalelse om, at NATO-udvidelsen ikke må skabe nye skillelinjer i Europa. Her er vitterlig tale om en besværgelse, al den stund man jo på ingen måde kan forklare, hvordan man skulle kunne lave en NATO-udvidelse og samtidig undgå, at det fører til en ny kold krig.

Den anden besværgelse er udenrigsministerens udtalelse om, at Rusland ikke må isoleres. Hvad i alverden går NATO-udvidelsen ud på andet end at isolere Rusland? Kan NATO-udvidelsen få nogen som helst anden virkning end at isolere Rusland? Kan den i Rusland opfattes som andet end rettet mod Rusland? Og hvad skulle formålet med NATO-udvidelsen være andet end set i lyset af forholdet til Rusland?

Ministeren siger, at det er gammeldags at tænke og tale om indflydelsessfærer i det ny Europa. Men hvorfor i alverden nedlagde man så ikke NATO, da Warzawapagten blev nedlagt? Hvis der ikke eksisterer indflydelsessfærer mere, hvorfor opretholder man så militæralliancer, hvor nogle er med og nogle holdes ude, og som derfor deler Europa i to dele?

Nej, kendsgerningen er, at NATO stadig væk planlægger ud fra gamle tankegange om interessesfærer, der skal udvides, og militær afskrækkelse som middel til at sikre disse interesser. Vores forsvarsminister fører denne tankegang ud i livet i praksis i det baltiske område i øjeblikket.

I december stillede jeg udenrigsministeren nogle spørgsmål om konsekvenserne af NATO-udvidelsen. Jeg fik det, der på moderne dansk kaldes et ikkesvar. Jeg spurgte, hvordan man ville sikre, at planerne om NATO-udvidelsen